

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Privilģētie lģgumi publisko iepirkumu kontekstā

Iepirkumu uzraudzģbas biroja
vadģtģja Dace Gaile

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Statistika

Paziņojumu par līgumu skaits, kuros izdarīta atzīme par privilīgēto līgumu

2007.-2017. gads (kopumā 9 paziņojumi)

- 2007. gads – kopumā 4, bet 2 IIP, kuriem neseko paziņojums par līgumu
- 2008. gads – kopumā 1;
- 2009. gads – kopumā 2, bet 1 IIP, kuram neseko paziņojums par līgumu
- 2015. gads – kopumā 2

Dažos no gadījumiem iepirkumi ir uzsākti, ir norādīta atzīme paziņojumā par līgumu, bet rezultātu paziņojums neseko.

2007. gadā viens veiksmīgs iepirkums Rīgas Austrumu slimnīcai par dažādu krāsu veļas piegādi.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Sociālie kritēriji publiskajos iepirkumos

- **Atvieglotais iepirkumu režīms sociālo un citu īpašo pakalpojumu iepirkumos**
- **Sociālie kritēriji iepirkumos:**
 - izslēgšanas noteikumi (darba tiesību pārkāpumi; smagi profesionālās darbības pārkāpumi);
 - tehniskās specifikācijas (universālā dizaina principi);
 - atlases prasības (?);
 - saimnieciski visizdevīgākā piedāvājuma izvēles kritēriji;
 - nepamatoti lēta piedāvājuma pazīmes;
 - līguma izpildes noteikumi.
- **Privilīgētie līgumi**

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Saimnieciski visizdevīgākā piedāvājuma kritēriji

Sociālo kritēriju izmantošanas prakses ES attīstība:

- kritēriji izmantojami tikai tad, ja dod tiešu ekonomisku ieguvumu konkrētā līguma izpildes rezultātā;
- 2002.gads – EST spriedums C-513/99 (Concordia Bus)
Direktīvu nevar interpretēt tādējādi, ka katram no piešķiršanas kritērijiem, ko izmanto pasūtītājs, lai noteiktu saimnieciski visizdevīgāko piedāvājumu, ir noteikti jābūt vienīgi saimnieciskas dabas. Tā rezultātā nevar izslēgt to, ka faktori, kas nav vienīgi saimnieciskas dabas, var ietekmēt piedāvājuma vērtību pasūtītāja ieskatā.
- 2004.gads – konsolidētās direktīvas pieļauj sociālo kritēriju izmantošanu saimnieciski visizdevīgākā piedāvājuma noteikšanai;
- 2014.gads – jaunās direktīvas nosaka plašu sociālo kritēriju izmantošanu.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Privilģētie lģgumi – nedaudz vēstures

- **Likuma «Par iepirkumu valsts vai pašvaldību vajadzībām» (spēkā līdz 01.05.2006.) 4.pants:**

Likumu var nepiemērot, ja tiek slēgts lģgums par preču un pakalpojumu iepirkumu no invalģdu biedrģbu uzņģmumiem, ja šģe uzņģmumi iekļauti Ministru kabineta iesniegtajģ un Saeimas apstiprinģtajģ sarakstģ un iepirkuma paredzamģ vģrtģba nepģrsniedz 10 000 latu.

- Likums «Par invalģdu biedrģbu uzņģmumiem, kuriem nepiemģro likumģ noteiktģs iepirkuma procedģras»
- Labklģģģbas ministrijas sagatavotais saraksts ar invalģdu biedrģbu piedģvģtajģm precģm un pakalpojumiem

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Privilģētie lģgumi – nedaudz vēstures

➤ Direktīvas 2004/18/EK 19.pants - Privilģēto tiesģbu lģgumi

Dalģbvalstis var rezervģt tiesģbas piedalģties procedģrģ, ar ko valsts lģgumu slģgšanas tiesģbas piešķir aizsargģtģm darbnģcģm, vai paredzģt šģdu lģgumu izpildi tģdu aizsargģtu nodarbinģtģbas programmu satvarģ, kurģs vairums attiecģgo darbinieku ir invalģdi, kas savas invaliditģtes veida vai nopietnģbas dģļ nespģj strģdģt parastos apstģkģos.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Privilēģētie līgumi – nedaudz vēstures

➤ Publisko iepirkumu likuma (spēkā līdz 28.02.2017.) 14.pants - Privileģētie līgumi

(1) Ja paredzamā līguma priekšmets to pieļauj, pasūtītājs ir tiesīgs rezervēt iespēju piedalīties iepirkuma procedūrās tikai tiem kandidātiem vai pretendentiem, kas galvenokārt (vairāk par 50 % no vidējā darbinieku skaita gadā) nodarbina invalīdus, kurus nevar nodarbināt normālos apstākļos.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Tiesiskais regulējums

➤ Direktīvas 2014/24/ES 20.pants - Privilēģēto tiesību līgumi:

Dalībvalstis var rezervēt tiesības piedalīties publiskā iepirkuma procedūrās aizsargātām darbnīcām un ekonomikas dalībniekiem, kuru galvenais mērķis ir personu ar invaliditāti *vai nelabvēlīgā situācijā nonākušu personu* sociālā un profesionālā integrācija, vai var paredzēt šādu līgumu izpildi aizsargātu nodarbinātības programmu ietvaros ar noteikumu, ka vismaz 30 % no šo darbnīcu, ekonomikas dalībnieku vai programmu darbiniekiem ir personas ar invaliditāti *vai nelabvēlīgā situācijā nonākušas personas*.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Tiesiskais regulējums

➤ Direktīvas 2014/24/ES 36.apsvērums:

Mazaizsargātas personas (*nelabvēlīgā situācijā nonākušas personas*), piemēram, bezdarbnieki, mazaizsargātu minoritāšu locekļi vai citādā ziņā sociāli atstumtas grupas.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Tiesiskais regulējums

➤ Direktīva 2014/24/ES 77.pants - Privileģēto tiesību līgumi konkrētu pakalpojumu jomās

Konkrēti uzskaitīti veselības, sociālās un kultūras jomas pakalpojumu līgumi (**uzskaitījums izsmelošs!**) rezervēti uzņēmumiem, kas atbilst noteiktiem kritērijiem (**sociāliem uzņēmumiem**), ja pēdējo 3 gadu laikā konkrētais pasūtītājs nav piešķīris citu līgumu par konkrētajiem pakalpojumiem saskaņā ar šo pantu. Līguma darbības laiks nav ilgāks par 3 gadiem.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Tiesiskais regulējums

➤ Direktīva 2014/24/ES 77.pants - Privileģēto tiesību līgumi konkrētu pakalpojumu jomās

Pakalpojumi, uz kuriem attiecas izņēmums, piemēram:

- Administratīvie izglītības, veselības aprūpes un mājokļu pakalpojumi;
- Mājsaimniecību personāla, aprūpes personāla, medicīniskā personāla nodrošināšanas pakalpojumi;
- Pirmsskolas izglītības, augstākās izglītības, pieaugušo izglītības, e-mācību pakalpojumi;
- Darbinieku mācību pakalpojumi, mācību telpas, mācību konsultāciju pakalpojumi;
- Bibliotēku, arhīvu, muzeju un citi kultūras pakalpojumi;
- Sporta pakalpojumi;
- Sociālo biedrību sniegtie pakalpojumi.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Tiesiskais regulējums

➤ Publisko iepirkumu likuma 16.pants – Privilēģētie līgumi:

(1) Ja paredzamā iepirkuma līguma priekšmets to pieļauj, pasūtītājs ir tiesīgs noteiktām personu grupām paredzētu pasākumu ietvaros rezervēt iespēju piedalīties iepirkuma procedūrās tikai tiem kandidātiem vai pretendentiem, kas galvenokārt (vairāk par 30% no vidējā darbinieku skaita gadā) nodarbina personas ar invaliditāti.

➤ *Sagatavoti grozījumi PIL 16.panta jaunai redakcijai, papildinot pantu ar otro daļu atbilstoši direktīvas 2014/24/ES 77.pantam.*

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Privilīgētā līguma slēgšanas tiesību piešķiršana

- Izziņojot iepirkumu par privilīgēto līgumu piešķiršanu, **paziņojumā par līgumu** norāda, ka tas ir privilīgētais līgums.

III.1.4. Privilīgētais līgums: Jā Nē

(ja atbilde ir "jā", tā apraksts)

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Privilīgētā līguma slēgšanas tiesību piešķiršana

- Iepirkumu organizē tāpat kā parasto iepirkumu, piemērojot kādu no 8.panta (1) daļā minētajām iepirkumu procedūrām.
- ***Kvalifikācijas prasībās kā obligātu dalības nosacījumu nosaka prasību par personu ar invaliditāti nodarbināšanu (vairāk par 30% no vidējā darbinieku skaita gadā).***
- Var papildus izmantot sociālos kritērijus saimnieciski visizdevīgākā piedāvājuma noteikšanai, kā arī izvirzīt sociālās prasības līguma izpildei.
- Nepamatoti lēta piedāvājuma pārbaudē vērtē pierādījumus par sociālo un darba tiesību un darba aizsardzības jomas normatīvajos aktos un darba koplīgumos noteikto pienākumu ievērošanu.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Direktīva 2014/24/ES – sociālie kritēriji

- Var tikt izmantoti sociālie kritēriji, ja tie nerada tiešu vai netiešu diskrimināciju piegādātājiem no citām valstīm un ir saistīti ar līguma priekšmetu:
 - ražošanas procesā iesaistīto personu veselības aizsardzība;
 - personu ar invaliditāti un neaizsargātu grupu locekļu sociālā integrācija;
 - ilgstošo bezdarbnieku vai jauniešu iesaistīšana līguma izpildē, apmācība;
 - pieejamība personām ar invaliditāti;
 - projektēšana visu lietotāju ērtībām (universālā dizaina principi).

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Privilīgētā līguma slēgšanas tiesību piešķiršana

- Pēc grozījumu izdarīšanas PIL 16.pantā, privilīgētos līgumus varēs paredzēt arī iepirkumos, kas par likumā noteiktajiem veselības, sociālās un kultūras jomas pakalpojumiem (2.pielikuma pakalpojumi) tiks organizēti atbilstoši PIL 10.pantam.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Sociālie un citi īpaši pakalpojumi (10.pants)

Līgumcenas robežvērtība	Rīcība
No 10 000 EUR līdz 42 000 EUR	Nav jāpiemēro 10.pants. Tiesības nepiemērot 9.panta („mazie iepirkumi”) noteikumus
Vienāda ar 42 000 EUR vai lielāka, bet mazāka par 750 000 EUR	10.panta (1) daļas noteikumi (izņemot 2.pielikuma sadaļā „Veselības, sociālie un saistītie pakalpojumi” minētos pakalpojumus un līgumus par mācību prakses vai studiju prakses, vai darba vidē balstītu mācību nodrošināšanu).
Vienāda ar 750 000 EUR vai lielāka	10.panta (1) daļas noteikumi (t.sk. 2.pielikuma sadaļā „Veselības, sociālie un saistītie pakalpojumi” minētie pakalpojumi un līgumi par prakšu vietām un darba vidē balstītām mācībām), paziņojumi tiek publicēti ES OV.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Sociālie un citi īpaši pakalpojumi

- Paredzēta MK noteikumos Nr.103 noteiktu paziņojumu publicēšana IUB tīmekļvietnē un ES OV (*no 750 000 EUR*):
 - Paziņojums par sociāliem un citiem īpašiem pakalpojumiem (IIP, paziņojums par līgumu, paziņojums par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu);
 - Paziņojums par izmaiņām vai papildu informāciju;
 - Paziņojums par izmaiņām līguma darbības laikā.
- Minimālais piedāvājumu iesniegšanas termiņš – **5 d/d no dienas kad paziņojums publicēts IUB tīmekļvietnē** (32.pants).
- Paziņojumu par līgumu var nublicēt 32.panta (3) daļā noteiktajos gadījumos.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Privilīgētā līguma slēgšanas tiesību piešķiršana

- Izziņojot iepirkumu par privilīgēto līgumu piešķiršanu, **paziņojumā par sociāliem un citiem īpašiem pakalpojumiem - paziņojumā par līgumu** norāda, ka tas ir privilīgētais līgums.

III.1.2. Privilīgētais līgums: Jā Nē

(ja atbilde ir "jā", tā apraksts)

Iepirkumu uzraudzības
birojs

#atkrāpies

#ATKRĀPIES!

darbības vārds [atkra:pies]

Vārds izsaukmes formā, kas simbolizē neļaušanos un pretestību krāpniecībai. Tiek izmantots arī kā aicinājums: *Ja neesi godprātīgs, atkrāpies!*

Skatīt vēl: **godprātīgs, neviltots, atbildīgs, #FraudOff!**

- **Mērķis:** Aicināt sabiedrību izpētīt un apdomāt pirms uzķerties, izzināt, pirms kļūt par krāpšanas upuri, kļūt kritiskākiem un izvērtēt riskus – gan tos, kas var rasties individuāli, gan tos, kuri pastāv valstiskā mērogā, ja tiek veicināta un tolerēta krāpšanās un ēnu ekonomika.
- **Vērtības:**
 - **Ilgspējība** – ar katru gadu mazināt krāpšanās gadījumus, veicināt sabiedrībā nulles toleranci pret krāpšanos.
 - **Vienotība** – sadarbība ar organizācijām, sabiedrības iesaiste krāpšanas apkarošanā.
 - **Atvērta komunikācija** – runāt un iesaistīt, informēt un izglītēt, nebaidīties un neklusēt.
 - **Uzdrīkstēšanās** – cīnīties un atmaskot krāpšanos, ziņot un nepieļaut – stāties ceļā krāpniecībai.
 - **Atbildība** – mūsu ikdienas lēmumi ietekmē kopējo valsts un mūsu katra ģimenes labklājību: tas ir mūsu maks, pret kuru izturamies ar atbildību.
- **Uzzini vairāk vai ziņo par pārkāpumiem:**
atkrapiem.lv

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Paldies par uzmanību!

Iepirkumu uzraudzības biroja
vadītāja Dace Gaile
E-pasts: dace.gaile@iub.gov.lv